

Översiktsplan för Vänersborgs kommun

SAMRÅDSREDOGÖRELSE

Sammanfattning av viktigaste förändringarna i det reviderade förslaget

- Strukturen för utvecklingsprinciperna har gjorts om för att få ett mer överskådligt antal. De tidigare 24 utvecklingsprinciperna är nu 16.
- ÖP-kartan har omarbetats och förtydligats.
- Kommunen har tagit fram förslag på LIS-områden (landsbygdsutveckling i strandnära läge) utifrån synpunkter under samrådet.
- Samtliga underlag och bilagor är färdigställda.

Hur samrådet har bedrivits

Vänersborgs kommun har under perioden 25 januari – 31 mars 2016 haft ett förslag till ny översiktsplan på avslutande samråd i enlighet med 3 kap 9 § i plan- och bygglagen. Detta avslutande samråd har föregåtts av en dialogprocess där olika grupper av kommuninvånare, tjänstemän och politiker deltagit. Dialogprocessen och resultaten därifrån beskrivs i en särskild bilaga.

Det avslutande samrådet annonserades i lokaltidningen Vänersborgaren som når samtliga hushåll i kommunen. Kungörelse skickades till statliga och regionala myndigheter, företag involverade i infrastruktur, kommunens politiska nämnder och ett antal organisationer. De personer som på olika sätt varit i kontakt med kommunen angående översiktsplanarbetet informerades om samrådet via epostutskick. Förslaget ställdes ut på kommunhuset och bibliotek i Vänersborg, Vargön, Brålanda och Frändefors.

I tabellen på nästa sida listas de sammanlagt 31 organisationer och personer som lämnat yttrande i det avslutande samrådet.

MYNDIGHETER OCH FÖRETAG
Länsstyrelsen
Energimyndigheten
Försvarsmakten
Lantmäteriet
Luftfartsverket
Sjöfartsverket
Skogsstyrelsen
Statens geotekniska institut
Trafikverket
Västarvet
Västra Götalandsregionen
Fyrstads Flygplats AB
Skanova
Svenska Kraftnät
GRÄNNKOMMUNER
Trollhättans stad
Uddevalla kommun
Melleruds kommun

INTRESSEFÖRENINGAR OCH PARTIER
Forum Vänersborg
Vänersborgs Segelsällskap
Lantmännens Riksförbund
Infrastrukturgruppen, Brålanda Företagarförening
Moderaterna, Liberalerna och Kristdemokraterna i Vänersborg
ENSKILDA KOMMUNINVÅNARE
Privatperson 1
Privatperson 2
Privatperson 3
KOMMUNENS NÄMNDER
Kommunstyrelsen
Byggnadsnämnden
Samhällsbyggnadsnämnden
Miljö- och hälsoskyddsnämnden
Kultur- och fritidsnämnden
Barn- och utbildningsnämnden
Socialnämnden

Referat av yttranden och kommentarer

MYNDIGHETER OCH FÖRETAG

Länsstyrelsen

Länsstyrelsen ger positiv respons på det sätt planen är **skriven och strukturerad**. Särskilt noteras att det **sociala perspektivet** uppmärksammas på ett föredömligt sätt.

Den viktigaste kritiken rör att vissa **nödvändiga delar saknas** i samrådsutkastet: Tydlig redovisning av hur riksintressen hanteras, miljökonsekvensbeskrivning och redovisning av miljökvalitetsnormer. Länsstyrelsen vill även se att handlingsplanen tas fram.

Kommentar: De saknade delarna är framtagna och ingår i utställningsförslaget.

Även om det sociala perspektivet lyfts fram föredömligt skulle det kunna kompletteras med demografiskt underlagsmaterial.

Kommentar: De demografiska förutsättningarna uppdateras årligen i kommunens omvärldsanalys. Översiktsplanen hänvisar till denna.

Förslagets inriktning på **stationssamhällen, noder och regional samverkan** välkomnas.

Det bör tydligare redovisas hur **vägreservatet** mellan Öxnered och Onsjö kan påverka riksintresset för kulturmiljövård.

Kommentar: Avvägningen mellan riksintressen och behovet av väg kommenteras såväl i konsekvensbeskrivningen som i underlagsdelens genomgång av riksintressen. Målsättningen är att söka en lösning för vägdragningen som innebär så liten negativ

påverkan på kultur- och naturvärden som möjligt. Detta kommer att utredas inför projektering av vägen.

Länsstyrelsen trycker på den strategiska vikten av att **Trestad center och Vargöns hamnområde** utvecklas.

Kommentar: Översiktsplanen redovisar fler områden eftersom behovet av ny mark för verksamheter kommer att finnas även när dessa två områden är utbyggda. Det finns även behov av verksamhetsområden i norra delen av kommunen. Trestad Center och Vargöns hamnområde är sedan tidigare prioriterade för utveckling av verksamhetsområden.

Planen bör bli tydligare vad gäller **vägledning för kommande beslut** om mark- och vattenanvändningen och den byggda miljön. Om man till exempel tittar på rekommendationerna i utvecklingsprincip 1, så utgår de från rekommendationskartan. I kommunen finns dock fler områden som bör betraktas som ekologiskt känsliga och/eller som allmänna intressen på grund av betydelsen för naturvård och friluftsliv.

Kommentar: Kommunen tar alltid hänsyn till allmänna intressen i samband med planläggning och bygglovsprövning. Utvecklingsprinciperna har många fler rekommendationer som ska vägleda beslut än de som utgår från beteckningar i kartan. När det gäller bland annat riksintressen och miljöbalkens hushållningsbestämmelser redovisas dessa nu på ett tydligare sätt i översiktsplanens underlagsdel som är tillgänglig i samband med utställningen. Rekommendationerna i utvecklingsprincip 1 har också setts över.

Handlingsplanen kan vara ett viktigt dokument. Det bör framgå preliminära tidsplaner och ansvarig nämnd för olika åtaganden.

Kommentar: Handlingsplan ingår i det reviderade förslaget

När det gäller **riksintressen** påpekas särskilt att Karls grav som friluftsområde, Kroppefjäll som naturvårdsområde och Tunhemsslätten inte är medtagna i kartan, samt att tydligare avvägningar måste redovisas.

Kommentar: Dels har rekommendationer och plankarta kompletteras i det reviderade förslaget, bland annat för att tydligare säkra att riksintressen för kulturvård vid Hästeffjordarna och sjöfart beaktas. Dels har samtliga riksintressen och översiktsplanens avvägningar beskrivits i underlagsdelen.

Det är viktigt att kommunen har en samordning med Trollhättans Stad när det gäller Trollhättans utpekande i sin översiktsplan av en **västlig förbifart av E45** över Nyckelberget.

Kommentar: Kommunen har reserverat mark för denna koppling.

Skillnader mellan kommunens och Länsstyrelsens bedömningar när det gäller **översvämningsrisker** från stigande vattennivåer i Väneren bör redovisas.

Kommentar: Skillnaderna beskrivs tydligare i kommunens översvämningsprogram. I ÖP hänvisas till detta dokument. Kommunen har genom utbyggnader av bräddammar på flera håll reducerat risken för översvämnningar i de områden som tidigare varit utsatta. Frågan om rasrisk bedöms i varje detaljplan och vid bygglovsprövning.

Kommentar: Detta behandlas i det reviderade förslaget, som en fotnot under utvecklingsprincipen om säkra bebyggelsemiljöer.

Lågpunktskartering eller liknande underlag för **skyfallsrelaterade översvänningsrisker** skulle kunna redovisas.

Kommentar: I huvudsak är detta inlagt som fortsatt arbete. I det reviderade förslaget är ett kartutdrag med som visar exempel på tillgängliga analyser. Krav på utredningar finns med sedan samrådsförslaget.

De **geologiska förutsättningarna** i kommunen bör beskrivas i planen.

Kommentar: Kommunen arbetar med att sammanställa tidigare geotekniska utredningar och göra dem lättillgängliga. Utredningar görs vid behov i samband med detalplanering, vilket ligger med som krav i utvecklingsprincip 16.

Länsstyrelsen saknar rekommendationer i översiktsplanen när det gäller byggnation intill transport-leder för **farligt gods**.

Kommentar: Översiktsplanen är uppdaterad med rekommendationer för byggnation i anslutning till transportleder där farligt gods transporteras.

Vissa anläggningar bedriver **verksamhet som innebär fara** för att en olycka ska orsaka allvarliga skador på människor eller miljön och omfattas av skyldigheterna i 2 kap. 4§ i lagen om skydd mot olyckor. Vid förekomst av dessa verksamheter i kommunen kan de märkas ut på en karta som bifogas till översiktsplanen för att kunna vara ett underlag till riskhänsynen i översiktsplaneringen.

Översiktsplanen bör kompletteras med en redovisning av vilka **miljöfarliga verksamheter** som finns i kommunen. Förslagsvis märks dessa också ut på karta, för att bli ett ännu tydligare underlag i planeringen.

Det är lämpligt att i översiktsplanen redovisa de riskfaktorer som finns i kommunen. En sammanfattning av eller en hänvisning till kommunens **risk- och sårbarhetsanalys** kan tas med i översiktsplanen.

Kommentar: Miljöfarliga verksamheter redovisas med karta i underlagsdelen. En sammanfattning av kommunens risk och sårbarhetsanalys är medtagen i bakgrundstexten till utvecklingsprincip 16.

I översiktsplanen finns det generellt lite skrivet om **miljökvalitetsnormer (MKN)** och vattendirektivet samt de förslag till åtgärdsprogram som varit ute på samråd från vattenmyndigheten. I översiktsplanen bör kommunen överskådligt beskriva situationen vad gäller ekologisk status med mera och vilka åtgärder som är nödvändiga för att nå upp-satta MKN. Det behöver också framgå om föreslagna utvecklingsområden är förenliga med MKN i berörda vattenförekomster.

Kommentar: Miljökvalitetsnormerna redovisas i översiktsplanens konsekvensbeskrivning, i underlagsdelen och för vatten mer ingående i Blåplan. Hänvisning finns bl.a. i utvecklingsprincip 1.

Av översiktsplanen ska det (enligt 3 kap. 5 § PBL) framgå sådana områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen som avses i 7 kap. 18e § miljöbalken. Om inga LIS-områden föreslås behöver det också framgå och gärna motiveras.

Kommentar: Förslag till LIS-områden har tagits fram som redovisas i underlagsdelen. LIS-områden är medtagna i ÖP-kartan och som rekommendation i utvecklingsprincip 8.

Bostadsförsörjningen har en framträdande roll i kommunens ambition med utveckling och tillväxt. Det är viktigt att Vänersborgs bostadsförsörjningsstrategi kopplas till översiktsplaneringen eftersom det finns ömsesidiga och tydliga samband mellan dem.

Kommentar: Bostadsförsörjningsprogram är under framtagande. Kommunen arbetar även för närvarande med en ny FÖP för Vänersborgs och Vargöns tätorter. I dessa områden sker de flera exploateringen. ÖP ger mer generella riktlinjer i tätort och på landsbygd.

Det behöver påpekas att det finns betydligt fler (oftast mindre) områden i kommunen som bör betraktas som **ekologiskt särskilt känsliga** (3 kap 3 § miljöbalken) och/eller som allmänna intressen på grund av betydelsen för **naturvård och friluftsliv** (3 kap 6 § första stycket miljöbalken) och som alltså så långt möjligt ska skyddas mot skada respektive påtaglig skada.

Kommentar: Dessa områden är redovisade i underlagsdelen till Översiktsplanen. Tydligare koppling finns mellan dessa och rekommendationerna i utvecklingsprincip 1. ÖP-kartan är också uppdaterad när det gäller dessa områden.

Områdena för tätortsutveckling i Vänersborg och vid Ryr sjön samt vissa B2- och B3-områdena berör delvis **strandkydd**. Den restriktion som strand-skyddet innebär bör framgå av översiktsplanen. Till utställningen av planen kan kommunen utveckla motiven för de särskilda skäl som man anser föreligger.

Kommentar: Frågan om strandkydd är förtydligad, framför allt genom att förslag till LIS-områden har tagits fram och att gränserna för bebyggelseutvecklingsområdena justerats. Områden med beteckningen B2 är befintliga sammanhållna bebyggelse utanför tätort, vilket även finns inom strandkydd. Kommunen tar hänsyn till strandkyddslagstiftningen inom dessa områden.

Rekommendationen för F2-områdena (område för **vattenburet friluftsliv**) är vag. Det är osäkert vilka slag av vattenburet friluftsliv som ska gynnas. Rekommendationen säger att mycket stor hänsyn ska tas till natur- och kulturvärden och att det är viktigt att förändringar inte hotar friluftslivets ändamål. Det framgår inte vilken utveckling kommunen tänker sig annat än att öka allmänhetens tillgång till dem genom till exempel ”skyltning och anläggningar med koppling till friluftsliv”.

Kommentar: Rekommendationerna ska hindra utveckling som kan skada friluftsvärden. Åtgärder som tillåts ska syfta till att skapa bättre förutsättningar för friluftsliv. Om det föreligger konflikter mellan olika typer av friluftsliv behöver effekterna av en föreslagen åtgärd utredas noga. I de flesta fall finns andra bestämmelser som även skyddar naturvärden enligt utvecklingsprincip 1. Många berör även riksintressen, bland annat nämnda områden för vattenburet friluftsliv (F2 i utställningsförslaget).

Hänsyn ska då även tas till riksintressets värdebeskrivning. Dessutom finns strand-skyddet. Det är svårt att förutse vilka åtgärder för förbättrat friluftsliv som kan bli aktuella och det kan därför vara en fördel att inte ha alltför specificerade rekommendationer.

Kommunen bör uppdatera sina inventeringar av **kulturhistoriska bebyggelsemiljöer**. Det är viktigt med ett uppdaterat underlag för att till exempel veta vilka bebyggelsemiljöer som bör lyftas fram och skyddas i planläggning. Ett kulturmiljöprogram bör utarbetas för att användas som både kunskapsunderlag och strategiskt dokument vid planering av bevarande och utveckling av kulturhistoriska miljöer.

Kommentar: I förslag till handlingsplan föreslås att ett kulturmiljöprogram bör tas fram.

Den övergripande strategin om kompletterande **bebyggelse på landsbygden** i första hand kopplad till befintliga bebyggelsegrupper är bra. De utpekade B3-områdena, möjlig bebyggelseutveckling på landsbygd, är sammantaget av begränsad omfattning och framför allt kopplad till Vänersnäs. Det är viktigt att utvecklingen av bebyggelsen på Vänersnäs är kopplad till kommunens planerade utbyggnad av vatten- och avloppsnätet till de stora fritidshusområdena runt Gaddesanna.

Kommentar: Större tydlighet kring uppkoppling till VA-nätet har förts in i rekommendationerna för bebyggelseutveckling på landsbygden. I översiktsplanens underlagsdel beskrivs kopplingen till kommunens VA-plan.

Bakgrundsbeskrivningen av utvecklingsprincipen om **VA-systemets** robusthet bör utvecklas. Av översiktsplanen behöver det framgå översiktligt hur kapaciteten för avloppsreningsverken och motsvarande för dricksvattenförsörjningen ser ut och om den är tillräcklig för vad som föreslås i planen.

Kommentar: Kapaciteten för kommunens vatten- och spillvatten-anläggningar beskrivs nu i bakgrundstexten till utvecklingsprincipen om teknisk försörjning.

Kommunen har tagit fram en utvecklingsprincip för hur **berg och jordarter** ska kunna utvinnas hållbart. Bakgrundsbeskrivningen bör kompletteras med en bedömning av hur mycket bergmaterial som beräknas behövs årligen och vilken tillgång som finns i de befintliga täkterna.

Kommentar: Bakgrundsbeskrivningen har kompletterats.

Energimyndigheten

Kommunens vindbruksplan bör arbetas in i förslaget till ny översiktsplan eller att det tydligt framgår i förslaget hur kommunen planerar och skapar förutsättningar för vindkraft.

Kommentar: Riksintresset för försvarsmakten, som utgår från Såtenäs flygflottilj, gör vindkraftsutbyggnad olämplig i hela kommunen förutom på Kroppefjäll. På Kroppefjäll har kommunen gjort bedömningen att vindkraft är olämpligt då det kan skada viktiga natur- och friluftsvärden, också dessa kopplade till riksintressen. Av den anledningen har kommunens arbete med vindbruksplan inte slutförts vilket framgår av bakgrundsbeskrivningen till utvecklingsprincip 13.

Försvarsmakten

Försvarsmakten vill att kommunen redovisar deras riksintressen och föreslår hur detta kan göras.

Kommentar: Försvarsmaktens riksintresse redovisas i översiktsplanens underlagsdel. Rekommendationer finns även i utvecklingsprincip 16 om krav på samråd, stopp-område för höga objekt, influensområden med mera.

Lantmäteriet

Lantmäteriet har inga kommentarer.

Luftfartsverket

Luftfartsverket påpekar att inte enbart är flyghindermässig utan även elektromagnetisk påverkan ska beaktas.

Kommentar: Ny punkt har lagts in i utvecklingsprincip 13 under Lagkrav om avstånd till starkströmledning.

Sjöfartsverket

Sjöfartsverket vill att sjöfartsleden märks ut tydligare.

Kommentar: Detta har gjorts i det reviderade förslaget.

Skogsstyrelsen

Skogsstyrelsen ser positivt på höga målsättningar med natur- och miljöhänsyn och att kommunen markerar var friluftslivs- och naturvärden har särskilt stort betydelse.

Statens geotekniska institut

SGI saknar beskrivning av kommunens geologiska förutsättningar och efterfrågar mer detaljerade uppgifter och rekommendationer bland annat kring hur översvänningsförebyggande åtgärder, ny hamnanläggning med mera ska genomföras.

Kommentar: Kommunen arbetar med att samla och uppdatera information om de geologiska förutsättningarna. Resultat från tidigare och kommande utredningar läggs allteftersom in i kartdatabaserna. Det finns dock inget material som ger en tillförlitlig samlad bild av geotekniska säkerhetsrisker för hela kommunens yta. Nya utredningar görs framför allt i samband med detaljplanering. När det gäller översvänningsförebyggande åtgärder, ny hamnanläggning och andra infrastrukturprojekt görs alltid särskilda geotekniska utredningar. Kommunens bedömning är att det är svårt att ge mer utrymme för detaljerade geotekniska frågor i översiktsplanen.

Trafikverket

Trafikverket ser bland annat positivt på att kommunen lyfter fram järnvägstransporter och stationssamhällen.

Det är viktigt att vägreservatet för E45 ligger kvar i avvaktan på att Trafikverket genomfört en åtgärdsvalsstudie, men tidigare reservat på Trestads center-området är inte aktuellt.

Kommentar: Det inaktuella vägreservatet är borttaget i det reviderade förslaget.

Kommunen bör ta med en generell bebyggelsefri zon 30 meter från järnväg och tillståndspliktig zon på 50 m från större bilvägar. Trafikverket påpekar att det kan bli trångt på vissa av de utpekade nya verksamhetsområdena och att de kan behöva ses över.

Kommentar: Buffertzoner har setts över. En lite noggrannare studie har gjorts kring verksamhetsområdena och Båberg är inte längre med. Riskfrågorna rörande vägar och järnvägar har lyfts fram.

Trafikverket rekommenderar att kommunen kompletterar med vilka infrastruktursatsningar som bör prioriteras.

Västarvet

Vänersborgs kommun bör ta fram ett kulturmiljöprogram. Sakfel i texten sidan 85, det ska vara kyrkor byggda före 1940. Under första punkten sidan 85, året 1950 bör justeras till efterkrigstiden. I faktarutan sidan 85, rubriken på dokumentet ska vara "Restad gård, kulturhistorisk utredning, Vänersborg (Regionmuseum VG 2001)". Den historiska tillbakablicken bör kompletteras med de andra kommundelarna.

Kommentar: Dokumentet är justerat.

Västra Götalandsregionen

Västra Götalandsregionen tycker att planen är lättläst och ambitiös och de övergripande intentionerna i planen ser, ur regionens perspektiv, ut att kunna bidra till en hållbar utveckling. Att planen inte omfattar Vänersborgs tätort bör framgå tydligare.

Kommentar: Kopplingen mellan översiktsplanen och det pågående arbetet med fördjupad översiktsplan för Vänersborg-Vargön beskrivs nu i inledningen.

Intentionerna i översiktsplanen bidrar på ett positivt sätt till regionens mål om ett hållbart samhälle.

Västra Götalandsregionen ser planens ambition i och kring stationssamhällen som positiv men fler stationer innebär också längre restider.

Västra Götalandsregionen ser det positivt att bebyggelse i första hand koncentreras till kollektivtrafikstråken.

Fyrstads Flygplats AB

Bättre förklaring av hinderytorna behövs.

Kommentar: Det är svårt att på ett både enkelt och felfritt sätt ange alla begränsningarna. Översiktsplanens främsta uppgift blir att markera att aspekten finns så att avstämning alltid görs i de områden där konflikter skulle kunna uppstå. En bild är dock

*framtagen och inlagd för att ge en visuell orientering och förståelse för hinderytor-
nas utbredning.*

Skanova

Inga erinringar.

Svenska Kraftnät

Svenska kraftnät ser gärna att det tydligt framgår vilka ledningar som tillhör stamnätet för el i kommunens översiktsplan, och kan på er begäran skicka er kartunderlag.

Kommentar: Kraftledningsnätet framgår i ÖP-kartan genom skyddsbezeichnung S5. Det finns även en översiktskarta i bakgrundstexten för utvecklingsprincip 13.

GRANKOMMUNER

Trollhättans stad

Trollhättan ser gärna att Trollhättan och Vänersborg i framtiden synkroniserar sina Översiktsplaner då de gemensamma intressena ökar i framtiden.

Kommentar: Kommunen delar Trollhättans tankar om gemensamt framtagande av översiktsplaner i framtiden.

Uddevalla kommun

Uddevalla kommun ser positivt på en ökad samverkan i gemensamma frågor.

Melleruds kommun

Melleruds kommun anser det viktigt att även Mellerud och Dalsland beskrivs tydligare avseende samspel i regionen.

Kommentar: Frågan är belyst i Grundstrategi 1.

INTRESSEORGANISATIONER OCH POLITISKA PARTIER

Forum Vänersborg

Skapa förutsättningar till att utveckla bättre möjligheter för Gästhamn i centrum. Utveckla gästhamnen i Grönvik

Kommentar: Lokalisering av gästhamnar behöver inte styras i översiktsplanen. Det finns bland annat en strategi för lokalisering av småbåtshamnar på Dalslandskusten. Ny detaljplan för Ursandsområdet reglerar utvecklingsmöjligheterna för hamnen i Grönvik. Frågan om gästhamn i centrum är aktuell bland annat i arbetet med fördjupad översiktsplan.

Arbeta för att förverkliga ett tågstopp i Brålanda.

Kommentar: Tågstopp i Brålanda får starkt stöd i den nya översiktsplanen. Kommunen arbetar för att nå det målet.

Konkretisera hur noder för handel och service ska utvecklas.

Kommentar: Översiktsplanen lyfter fram noder för handel och service som en del av utvecklingsprincip 9. Konkretisering sker i fördjupade översiktsplaner, detaljplaner och andra styrdokument (till exempel gestaltungsprogram och liknande).

Arbeta för en fortsatt utveckling av infrastruktur för näringslivet.

Kommentar: Översiktsplanen berör frågan bland annat i grundstrategi 4 och utvecklingsprincip 11. Kommunen jobbar aktivt bland annat med att planlägga fler verksamhetsområden.

Ordna med ställplatser på Sanden

Kommentar: Frågan är för detaljerad för att hanteras i översiktsplanen. Det är aktuellt i pågående detaljplanearbete.

Väderskydda gågatekrysset och delar av Biblioteksgränd.

Kommentar: Frågan är för detaljerad för att hanteras i översiktsplanen, men synpunkten är relevant för kommunens arbete med centrumutveckling.

Skapa förutsättning för boende i Dalbobergen.

Kommentar: Dalbobergen och Norra Katrinedal ingår i ett planprogram som öppnar för bostäder där. Översiktsplanen påverkar inte när planarbetet går vidare där.

Vänersborgs Segelsällskap

Båtlivets påverkan för att öka attraktionen som ort att bo på bör förtydligas.

Kommentar: Båtlivet lyfts fram som en viktig identitetsfråga i utvecklingsprincip 5.

Det är viktigt att stötta idrottsföreningar med bra anläggningar då föreningslivet är viktigt ur ett folkhälsoperspektiv

Kommentar: Frågan lyfts fram bland annat i grundstrategi 5. I översiktsplanen pekas inte enstaka idrottsanläggningar fram men i arbetet med fördjupade översiktsplaner för tätorterna är detta relevant.

Båtsporten behöver basanläggningar, uppläggningsplatser, gästhamnar m.m. för bland annat turister.

Kommentar: Frågan är relevant för den fördjupade översiktsplanen för Vänersborg och Vargöns tätort. Översiktsplanen tar även upp att utöka tidigare strategi för lokalisering av småbåtshamnar. Arbete pågår bland annat med detaljplan i Sikhall för att möjliggöra utökning av hamnverksamheten där.

Lantmännens Riksförbund

Generellt anses ÖP ha en negativ syn på bosättning på landsbygden.

Kommentar: Såväl bakgrundstexter som rekommendationer för byggande på landsbygden har reviderats.

Ny bostadsbebyggelse bör uppmuntras i hela kommunen.

Kommentar: Översiktsplanen sätter restriktioner för bebyggelse på platser där särskilda hänsynstaganden behövs. Enstaka bostäder kan i övrigt uppföras över hela kommunen. Mer omfattande bebyggelseutveckling bör ske där försörjning av bland annat VA och kollektivtrafik är möjlig.

Skrivningen om var industri eller lantbruksverksamhet bör utvecklas kan förhindra etablering av nya industrier på landsbygden.

Kommentar: Rekommendationen är borttagen.

Tillåt dammar och enskilda avlopp där det är möjligt.

Kommentar: Kommunen har riktlinjer för enskilda avlopp som utgår från lagstiftning. Översiktsplanen påverkar inte dessa.

Förbättra återvinningen

Kommentar: Frågan berörs i utvecklingsprincip 13.

Bättre vägar mer anpassade för jordbruksmaskiner

Kommentar: Dessa frågor hanteras i andra forum.

Infrastrukturgruppen, Brålanda Företagarförening

Föreningen anser att planen bör beskriva utveckling av hela kommunen på ett tydligare sätt.

Kommentar: Såväl landsbygden som småorterna har lyfts fram tydligare, bland annat i grundstrategi 3. Justeringar har även gjorts i utvecklingsprincip 8.

Föreningen anser att ÖP tydligare ska beskriva behovet av tågstopp i Brålanda samt ytterligare förstärka betydelsen av Öxnered som naturlig järnvägsknut.

Kommentar: Järnvägens roll och utveckling lyfts fram starkt i översiktsplanen, bland annat i grundstrategi 1 och utvecklingsprincip 6.

Föreningen anser att kommunen ska verka för snabb utbyggnad av E45 genom södra Dalsland.

Kommentar: Trafikverket har börjat förberedelsearbete för detta. Vägreservatet är inlagt i översiktsplanen.

Föreningen anser att verksamhetsområden bör planläggas i Brålanda.

Kommentar: Det finns planlagd industrimark som ännu inte är outbyggd. I översiktsplanen har ytterligare ett område pekats ut.

Föreningen anser att planer för bostadsområden bör tydliggöras och förberedas i översiktsplanen.

Kommentar: Det finns flera möjliga utbyggnadsområden utifrån gällande områdesplan. I översiktsplanen föreslås att fördjupad översiktsplan tas fram där även ytterligare områden kan utredas.

Moderaterna, Liberalerna och Kristdemokraterna i Vänersborg

Samrådsförslaget är inte tydligt i vad som är underlag och vad som är ställningstaganden.

Kommentar: I inledningskapitlet förklaras att det är kapitlen Grundstrategier, Utvecklingsprinciper samt ÖP-kartan som ska vara vägledande.

Det är inte tydligt hur olika mark och vattenområden ska användas, eller hur avvägningar gjorts mellan olika intressen. Planens innebörd och konsekvenser för olika geografiska områden inte är tillräckligt tydligt beskrivna.

Kommentar: Översiktsplanen sätter i grova drag ramarna för framtida markanvändning. Avvägningar, konsekvenser och områdesbeskrivningar har utvecklats och redovisas framför allt i översiktsplanens underlagsdel och konsekvensbeskrivningen.

Trots att strandskyddsreglerna ofta bromsar nybyggnationer i vår kommun finns inga LIS-områden utpekade.

Kommentar: Förslag till LIS-områden på fyra platser har tillkommit efter samrådet.

Grundstrategi 1: Ta upp dubbelsidig pendling då inte Vänersborgs kommun enbart är en utpendlingskommun.

Grundstrategi 2: Mer positiva formuleringar, minska antalet skrivningar om problem och utmaningar.

Grundstrategi 3: Måste beskriva att vi vill underlätta byggande och boende på landsbygden oavsett om det är i anslutning till befintlig bebyggelse eller inte.

Minska ned utvecklingsprinciperna. Dessa är onödigt långa och beskriver mer problem än möjligheter.

Grundstrategi 4: Ta bort denna och låt innehållet bli en del av Grundstrategi 1.

Grundstrategi 5: Borde gå att lägga in i andra strategier.

Grundstrategi 6 och 7: Minska och gör till en strategi.

Kommentar: Grundupplägget med de sju grundprinciperna godtogs av kommunstyrelsen och kvarstår även efter samrådet. Texterna i grundstrategierna har dock reviderats utifrån de synpunkter som kommit in.

Det saknas dessutom samordning med andra dokument.

Kommentar: Översiktsplanen utgår från tidigare styrdokument som bland annat översvämningsprogram och blåplan. Samordning sker med bland annat fördjupad översiktsplan för Vänersborg och Vargön samt bostadsförsörjningsprogram.

ENSKILDA KOMMUNINVÅNARE

Privatperson 1

Utbyggnad av förskolan bör påskyndas.

Kommentar: Detta är inte en fråga för ÖP.

Kommunen ska påverka Trafikverket att öppna Brålanda station för tågstopp.

Kommentar: Detta görs idag och översiktsplanen ger stöd för det arbetet.

Reservera mark för att leda den tunga trafiken utanför Brålanda.

Kommentar: Ny väg som kan leda trafik väster om orten finns inlagd i gällande områdesplan för Brålanda. Frågan kommer att tas upp i framtida arbete med en fördjupad översiktsplan.

Möjligheten att förtäta kring Stigsbereget, Timmervik, Sikhall och Sannebo bör skapas.

Kommentar: Detaljplanearbeten pågår längs dalslandskusten utifrån den fördjupade översiktsplanen där som antogs 2011. Den gäller även efter att den nya översiktsplanen för kommunen antagits.

Gestadvägen bör förbättras.

Kommentar: Frågan bevakas av kommunen.

Bygg bostäder centralt för +65 i Brålanda.

Kommentar: Frågan berörs i kommunens bostadsförsörjningsprogram. Översiktsplanen styr inte i detalj var seniorbostäder ska byggas och det finns möjlighet att bygga i Brålanda.

Privatperson 2

Satsningar på att utveckla centrum behöver göras liksom bättre skyltning vid infarterna m.m.

Kommentar: Översiktsplanen lyfter fram detta i utvecklingsprinciperna 9 och 14.

Privatperson 3

I framtidsberättelserna bör texten kompletteras med barnperspektivet i beskrivningen av Mikael 54 år.

Kommentar: I de fyra framtidsbilderna har målsättningen varit att få med många olika perspektiv och idéer. Barn förekommer tydligt och deltar även med "egna röster" i två av de fyra berättelserna. Dessa måste hållas korta för att uppfylla syftet att

vara snabblästa och lättillgängliga. I revideringen har arbetsgruppen istället valt att stärka barnperspektivet bland annat i grundstrategi 5.

KOMMUNENS NÄMNDER

Kommunstyrelsen

Byggnadsnämnden

Övergripande tankar: Det bör under rubriken Planer och styrdokument tydliggöras vilken status dessa dokument har. Strukturen behöver även förtydligas. Det bör framgå tydligare vad som är bakgrund och vad som är rekommendationer.

Kommentar: Översiktsplanen kan inte råda över tidigare styrdokuments status. I planen redovisas vilken instans som beslutat att anta eller godkänna dessa. Det framgår av inledningen vilka av översiktsplanens delar som ska vara vägledande. Där rekommendationer för markanvändning finns är dessa tydligt uppställda under rubriken "Rekommendationer", medan utvecklingsprincipernas bakgrundstexter ligger under rubriken "Bakgrund".

Större fokus bör läggas på landsbygden med bland annat förutsättningar för ökad bebyggelse och etablering av andra näringar än lantbruk. LIS-områden bör lyftas fram.

Kommentar: Förslag till LIS-områden på fyra platser har tillkommit efter samrådet. Rekommendationen som begränsade typ av näringsverksamhet på landsbygden är borttagen.

Verksamhetsområdena kring Båberg och Starkebokryset är tveksamma.

Kommentar: Området kring Båberg är borttaget då det fanns många aspekter som gjorde det osäkert som lämpligt utredningsområde, bland annat fastighetsförhållanden, ytkrav och kulturmiljö. Om frågan blir aktuell kan lämpligheten för viss utökning prövas i detaljplanering. Starkebokryset ligger kvar som utredningsområde. Även om det ligger trängt mellan E45 och järnväg finns en rimlighet i att utreda exploatering.

Tydligare kartmaterial över hur bostadsfrågan kan lösas i andra delar av kommunen än tätorten.

Kommentar: Förutom de föreslagna områdena för tätortsutveckling (där även småorterna ingår) föreslår översiktsplanen mer omfattande bebyggelseutveckling på några ställen. Mindre utbyggnad kan även ske på andra ställen där inga särskilda hänsynstaganden innebär stora restriktioner. Det bör vara tillräckligt för att täcka behovet av nya bostäder på landsbygden.

Koppling mellan bostäder och kommunikationer borde tydliggöras.

Kommentar: Frågan berörs bland annat i utvecklingsprincip 6 och 10.

ÖP bör belysa följande:

- E45 bör förbättras och fler pendelparkeringar byggas. Infrastruktur till Vänerkusten och Vänersnäs bör förbättras.
- Vattenvägar bör belysas mer.
- Belysa konflikten mellan broar, slussar och båttrafik.
- ÖP bör belysa hur kollektivtrafik kan utökas till fler turistanläggningar.

Kommentar: Förutom sista punkten har frågorna fått ökad belysning i utställningsförslaget. Mer specifikt anges annars dessa frågor framför allt i andra forum såsom arbetet med infrastruktur samt trafikförsörjningsprogram. Arbetsgruppen har valt att inte lyfta fram frågan om kollektivtrafik till turistanläggningar då det är oklart om det är försvarbart ur samhällsekonomisk synpunkt för kommunen att driva det (frågan behandlas regionalt).

Det måste finnas möjligheter till utveckling av levande idrott och kulturcentrum i alla stads- och kommundelar, säkra GC-vägar.

Kommentar: Det finns för- och nackdelar både med att samla och sprida ut olika funktioner. Frågorna berörs bland annat i grundstrategi 2 och 3. Översiktsplanen styr inte i detalj var olika satsningar ska genomföras.

Konsekvensbeskrivningen bör tas fram snarast. I övrigt har ÖP goda förutsättningar efter kompletteringar att bli ett bra stöd och underlag för framtida ställningstagande.

Samhällsbyggnadsnämnden

I utvecklingsprincip 2 ändras till ”Bruka och utveckla värdefull jordbruksmark”

Kommentar: Utställningsförslaget har följt detta råd.

Använd samma ordval för principerna 9 och 10 som för den ändrade principen 2. ”Tillgång till kollektivtrafik” samt ”Utveckla god infrastruktur för cykeltrafik”.

Kommentar: Namnen, numreringen och strukturen är omarbetade.

Kontakt med vatten och besöksnäringen bör belysas mer.

Kommentar: Kontakt med vatten lyfts fram starkt med en egen utvecklingsprincip. Besöksnäring tas upp på flera ställen i planen.

Nedan följer synpunkter i punktform:

- Ordet ska bör bytas till bör i flera av rekommendationerna.
- Avståndstabellen i princip 6 bör tas bort.
- Under utvecklingsprincip 7 andra punkten under rekommendationer bör delen ”som till exempel runnit över vägar och parkeringsytor” tas bort. Dagvatten är generellt sett inte förorenade.
- I princip 7 bör första meningen tas bort.
- I princip 10 bör andra punkten under fortsatt arbete tas bort då den ingår i arbetet med cykelplan.
- I princip 10 är tredje och fjärde punkten under fortsatt arbete identiska.

- I princip 10 bör sista punkten om parkeringsnorm för cykel tas bort då den redan är antagen.
- I princip 10 bör även Fisktorget tas upp som en tänkbar mötesplats. I princip 24 bör rekommendationen S1 omformuleras. Frågan är hur man ska förhålla sig till utökade byggrätter, det går inte att ställa krav vid områden som t.ex. Nordkroken.

Kommentar: I omarbetningen har flertalet av synpunkterna ovan tillgodosetts. När det gäller översvänningsområden S1, handlar principen framför allt om att lyfta in översvänningsprogrammets kartläggning av dimensionerande nivåer i ÖP-kartan. Vid detaljplanering eller bygglovsprövning görs alltid en särskild bedömning utifrån principerna i översvänningsprogrammet.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Förslaget ger inte tillräckligt stöd i hur olika delar av kommunen ska utvecklas, vad och var det kan byggas.

Kommentar: Översiktsplanens rekommendationer omfattar många restriktioner där hänsynstagande behöver göras. Den pekar även ut områden för tänkbar utveckling av tätortsbebyggelse, verksamheter och bostadsbebyggelse på landsbygden. I den fördjupade översiktsplanen för Vänersborg och Vargön kommer markanvändningen inom det tätortsområdet att specificeras mer detaljerat.

Avsnittet med framtidsberättelser bör utgå.

Kommentar: Framtidsberättelserna fyller viktiga funktioner för att kommunicera visioner och idéer om hur kommunen kan utvecklas, vilket uppskattades av många i samrådet. Utifrån kommunstyrelsens beslut är framtidsberättelserna kvar.

Texterna med historieskrivning bör granskas.

Kommentar: Dessa är reviderade och granskade tillsammans med kommunens arkivarie.

Antalet utvecklingsprinciper bör minskas.

Kommentar: Denna förändring är genomförd.

Övergripande mål/strategier bör formuleras tydligare

Kommentar: Övergripande mål och strategier utgörs av de sju grundstrategierna. Formuleringarna har setts över utifrån inkomna synpunkter.

Rekommendationskartorna bör ses över och göras tydligare.

Kommentar: Kartorna har gjorts om för ökad tydlighet.

Energiperspektivet bör förstärkas i planen. Kommunens utveckling av nya bostads-, affärs- och industriområden bör utgå från ståndpunkten att energianvändningen ska vara effektiv och klimatanpassad.

Kommentar: Energiperspektiv omfattar mycket. Det som framför allt kan påverkas av översiktsplanen är att lägga grunden för minskat behov av biltransporter. Detta lyfts fram starkt i översiktsplanen bland annat i utvecklingsprincip 6, 7 och 10. Energifrågor behandlas även i utvecklingsprincip

Kultur- och fritidsnämnden

Inga synpunkter.

Barn- och utbildningsnämnden

Nämnden resonerar mycket utifrån barnperspektivet som bland annat kommit till sin rätt i framtagandet av samrådsförslaget. Nämnden ser dock risker i att en tätbebyggd stad inte alltid är positivt ur ett barnperspektiv.

Barnperspektivet ska lyftas in i avvägningen mellan säkra transporter och grönområden då bägge är mycket viktiga för barn.

Kommentar: Dessa avvägningar behöver göras i varje detaljplan. För kommunens tätortsområden kan frågorna även hanteras i samband med fördjupad översiktsplanering, planprogram och liknande. Översiktsplanens rekommendationer är mer övergripande.

Socialnämnden

Inga synpunkter.

KOMMUNSTYRELSEFÖRVALTNINGEN

Lars Rudström
Planeringssekreterare
Projektledare för översiktsplanen

BYGGNADSFÖRVALTNINGEN

Pål Castell
Planarkitekt
Projektledare för översiktsplanen